
‘Die commissieleden hebben allemaal knipsels bij zich waarin de woorden waar ze over vallen zijn onderstreept’

Zijn nevenactiviteiten als wetenschappelijk onderzoeker voor het Vara-programma ‘In de Rooie Haan’ vormden natuurlijk wel een handicap voor Maurice de Hond, maar verder leek er geen enkele barrière te bestaan voor een glanzende carrière als scheidsrechter.

Hoe komt het dan dat De Hond nu, twee jaar na zijn promotie naar het betaald voetbal, stopt met fluiten?

Frits Barend en Henk van Dorp

We vragen het Maurice de Hond drie maal. Laten we eerlijk zijn, is zelf voetballen niet veel leuker dan fluiten? Maar Maurice de Hond meent het als hij zegt: 'Het heeft me altijd enorme voldoening gegeven dat anderen dank zij mijn aanwezigheid leuk voetbalden. Als ik de voordeelregel toepaste en er ontstond een doelpunt dan had ik een machtig gevoel.'

Maurice de Hond spreekt woorden die ons doen terugdenken aan de cursus voor aankomende scheidsrechters. 'Jongens, jullie staan aan het begin van een wellicht lange scheidsrechterscarrière. Jullie moeten beseffen dat je er in de eerste plaats bent voor die tweëntwintig spelers, dat er niets mooiers is dan die spelers een prettige middag te bezorgen. Dan is jouw middag ook geslaagd.'

Na tien jaar amateurvoetbal promoveerde scheidsrechter Maurice de Hond twee jaar geleden naar de betaalde sector.

Van zijn debuut in de eerste divisie, SVV-S.C. Amersfoort, herinneren we ons dat hij uitermate geschikt leek voor de zwaarste rol die de voetballerij kent. Hij onderscheidde zich van de meeste andere scheidsrechters door zijn kalme, normale, niet laffe gedrag in het veld.

Los van enige kleine incidenten waren spelers en trainers uit de eerste divisie tevreden over de aanvankelijk met enig wantrouwen bekeken De Hond. Of zoals een trainer met vooruitziende blik aan het eind van het vorig seizoen zei: 'De Hond heeft één nadeel, hij staat qua opleiding ver boven het gemiddelde opleidingsniveau van spelers en trainers. Maar die hebben er geen moeite mee. Die hebben hem geaccepteerd omdat hij zich in zijn gedrag als scheidsrechter normaal en prettig heeft opgesteld. Wat ik me afvraag is of de scheidsrechterscommissie kan accepteren dat er een scheidsrechter is die de commissieleden geestelijk de baas is.'

Twee jaar heeft De Hond het volgehouden in het betaalde voetbal.

De Hond: 'Dan ben je scheidsrechter in de top en dan zie je het collectief van scheidsrechters te zwak acteren. Dan zie je dat iedere scheidsrechter in formele zin bewust zijn ogen drie à vier keer per wedstrijd dichtdoet. Ik zal een voorbeeld geven. Als een verdere een aanvaller in het strafschopgebied bij een hoge bal in de rug duwt en je geeft daarvoor een penalty, dan zie je zelfs de club die de penalty krijgt denken: dat is een cadeautje. Als iedereen zegt dat je gek bent als je hem geeft dan doe je het de volgende keer niet meer.'

Had u zelf het gevoel dat u zou slagen in het betaalde voetbal?

'Ik had in zoverre mijn twijfels dat ik geen scheidsrechter wilde worden die voor tachtig procent bezig zou zijn met het handhaven van orde. Ik heb me wel eens afgevraagd hoe het komt dat ik een goeie scheidsrechter ben. Ik ben niet bazig, ik ben geen type dat alleen al door zijn aanwezigheid iets afdwingt. Ik vroeg me in het begin af of ik niet te zachtvaardig zou zijn, of de ge-

middelde prof niet te getrukt is. Er kunnen zich in een gemakkelijke wedstrijd situaties voordoen die plotseling enorme agressie opwekken, bij voorbeeld als een speler een keeper blesseert. Als je probeert die situatie zo redelijk en normaal mogelijk op te lossen en het lukt niet, dan heb je pech. Dan moet je toch als scheidsrechter een soort Hitler zijn. Uitgangspunt van mij is altijd plezier geweest.

Waarom ik toch ben geaccepteerd in het betaalde voetbal? Ik denk dat de spelers begrepen dat ik gevoel heb voor voetbal, hoewel ik zelf geen echt goede voetballer ben geweest. Ik heb een karakter dat niet afstotend is, ik heb de spelers vertrouwen geschonken, ik heb ze publiekelijk nooit af laten gaan door demonstratief te tonen dat ik de baas was. Ik gedroeg me correct en zei altijd u tegen de spelers.'

Onverstandig

Maurice de Hond kreeg als wetenschappelijk onderzoeker landelijk bekendheid via het radioprogramma *In de Rooie Haan*.

De Hond over zijn fluiten: 'Het ging zo goed dat de scheidsrechterscommissie na een half jaar al zei: je krijgt zwaardere wedstrijden. Dat is niet gebeurd.'

Omdat U te veel in de publiciteit stond?

'Dat durf ik niet te zeggen. Ik heb er ook nooit iets van gemerkt, waarbij ik moet opmerken dat met name *Van der Kroft*, de voorzitter van de scheidsrechterscommissie, zei dat ik er onverstandig aan deed te veel in de publiciteit te komen, Maurice, zei hij dan, dat is niet goed voor je carrière. Ik vond die publiciteit niet zo schadelijk. Ik dacht dat het imago van de scheidsrechters niet slecht was als ik in de publiciteit kwam.'

Na het overlijden van zijn vrouw trok De Hond zich enige tijd terug als scheidsrechter.

De Hond: 'Half november vorig jaar ben ik weer actief geworden. Ik begon met Telstar-Willem II voor de beker, die floot ik goed, het rapport was goed, Theo Koomen was nog bij de wedstrijd, alleen de brede visie miste ik nog. Kort daarna floot ik Den Bosch-Helmond Sport, een gewone wedstrijd, ik schatte hem op een zevenenhalf, ik kreeg een zes. Dat kan. In het rapport stond één zin waarvan ik dacht, hé. "*Scheidsrechter de Hond maakte een arrogante, zelfingenomen indruk.*"

Ik weet dat je me op veel manieren kunt beoordelen maar ik bestrijd dat je uit mijn fluiten kunt destilleren dat ik zelfingenomen en arrogant ben op negatieve wijze.'

De Hond floot daarna goede en minder goede wedstrijden. Eén wedstrijd floot hij uitgesproken slecht, Heerenveen-Fortuna SC. Daarvoor kreeg hij van de rapporteur een vier.

De Hond: 'Na de wedstrijd Eindhoven-DS'79 word ik gebeld door een lid van de scheidsrechterscommissie. Dat was een zeer matige prestatie, zei hij. Ik zei dat ik dat niet begreep, lees het rapport maar voor. En het rapport eindigde met: "*De Hond maakte een arrogante, zelfingenomen indruk.*"

Toevallig kende ik dat commissielid goed, het was *Jacques d'Ancona*. Ik vroeg Jacques of de rapporteur van Eindhoven-DS'79 dezelfde was als van Den Bosch-Helmond Sport. Dat bleek het geval. Ik zei tegen d'Ancona: stop maar, die man kijkt niet naar de scheidsrechter De Hond maar let op mijn persoonlijk.'

Wat bedoelt u?

'Het oordeel arrogant, zelfingenomen is een beeld van De Hond dat is gevormd door de hoeveelheid publiciteit, door de *Rooie Haan*, en naar ik aanneem, door mijn verdere achtergronden.'

Wat bedoelt u?

'Nou, mijn hoge opleiding bij voorbeeld. Ik zei tegen d'Ancona dat ik door deze man niet meer gerapporteerd wilde worden. Dat zal ik aan de commissie overbrengen, zei d'Ancona. Ik heb een brief geschreven, ik was ontzettend boos. Ik had zo sterk het gevoel dat iets anders een rol speelde, dat mijn hele vertrouwen in de scheidsrechterij was weggehaald. Ik kreeg een tik, je voelt je zo machteloos. De commissie antwoordde op mijn brief slechts dat ze mijn opvatting niet kan delen, dat alle rapporteurs eerlijk zijn. Wat is dat nou voor een antwoord, dat is toch niet ingaan op de argumenten?'

Kent u de rapporteur?

De Hond: 'Nee, het is de bedoeling dat je niet weet wie er over je oordeelt. Dat is heel vervelend, daardoor kun je nooit communiceren over je rapport. Die rapporten worden voorgelezen door een commissielid dat de bewuste wedstrijd niet heeft gezien.'

Vóór middernacht

Maurice de Hond had zich als doel gesteld om conform de richtlijnen binnen twee jaar te promoveren van de B-lijst naar de A-lijst in het betaalde

voetbal. Zou hij die promotie niet halen, dan wilde hij terugkeren naar het amateurvoetbal.

De Hond: 'Ik vind dat te veel scheidsrechters te lang onderaan de A-lijst bengelen. Ik wilde niet tot die groep gaan behoren en de doorstroming daarmee tegenhouden.'

Als een scheidsrechter promoveert of volgens het oordeel van de scheidsrechtercommissie terugmoet naar de amateurs wordt hij daarover op een bepaalde vrijdagavond vóór middernacht opgebeld.

De Hond: 'Ik werd niet gebeld, dat is in wezen heel amateuristisch. Het betekent dat je niet gepromoveerd en niet gedegradeerd bent, maar je weet niet waarom.'

Ik heb een brief gestuurd naar de commissie waarin ik stelde dat het jammer is dat niet iedereen wordt gebeld. Ik wilde verder weten of ik in de ogen van de commissie de capaciteiten niet heb om eredivisie te fluiten, of dat ik ze wel heb maar de commissie ze niet herkent. Beiden oordelen leiden tot hetzelfde besluit.

Na een langdurig afwegingsproces besloot ik half juli door te gaan met fluiten, op hetzelfde niveau waar ik vorig seizoen had gefloten voornamelijk omdat ik het zo leuk vind in het veld.'

Hij handhaafde de voorwaarde dat hij niet meer ingelicht wilde worden over rapporten van onbekenden die bovendien agressie bij hem opriepen. Bovendien vond hij dat zijn klacht over de rapporteur door de commissie niet serieus was nagegaan. Het antwoord op zijn met redenen omklede voorwaarde, luidde zoals het hoort in een bond. Een

scheidsrechter mag vooraf geen voorwaarden stellen.

Vorige maand berichtte de commissie hem dienovereenkomstig dat in afwachting van een gesprek hij niet zou worden aangesteld voor het leiden van wedstrijden.

'Dat vond ik de limiet. Ik wenste niet als klein kind te worden behandeld. De commissie wekte via die antwoorden duidelijk de indruk dat ze de kans nam om even te laten zien wie de baas is.'

Incidenten

In het aangekondigde gesprek praatte de voorzitter van de scheidsrechterscommissie, Van der Kroft, het eerste kwartier alleen over die paar regels die in de kranten hadden gestaan. Hoe dat toch was gekomen?

'Daarbij moet je je voorstellen dat die commissieleden allemaal knipsels bij zich hebben. De woordjes waarover ze vallen hebben ze onderstreept. Dat was me trouwens in alle bijeenkomsten de laatste twee jaar opgevallen. De commissie kan alleen maar praten over incidenten. En dan de manier waarop je wordt toegesproken. Zoals die keer tegen Van Swieten, die in een interview had gezegd dat betaald voetbal een wereld is van vrouwen en bontjassen en heren in Mercedessen. Daarmee had hij volgens Van der Kroft het imago van het betaalde voetbal geschaad. Op wezenlijke zaken, zoals de vraag die ik diverse keren stelde over de beslissing die we moeten nemen als iemand op het veld door een steen wordt getroffen, zijn ze nooit echt ingegaan. Na de zoveelste keer zei Van der Kroft dat de commissie de beslissing overliet aan de verantwoordelijkheid van de desbetreffende scheidsrechter.

De commissie begreep absoluut niet wat ik voelde. Van der Kroft zei tijdens

die laatste bespreking tegen mij: we vinden je te wisselvallig voor de A-lijst. Het kan komen, voegde hij er aan toe. We gaan je niet smeken om terug te komen. Als je weer wilt fluiten, moet je de voorwaarde dat je de rapporten niet meer voorgelezen wilt krijgen, terugnemen.

Ik had aan die voorwaarde nog best willen voldoen. Belangrijker vond ik echter dat ze me als commissie na twee jaar niet goed genoeg vonden voor de A-lijst. Toen dacht ik: als dit de commissie is die over mij moet oordelen en ik weet dat mijn fluiten van de afgelopen twee jaar het maximale is van wat ik kan, dan gaan in mijn afwegingen die toch al aarzelend waren door mijn gezinsomstandigheden, de negatieve factoren de positieve overtreffen.

Vorige week heb ik in een afscheidsbrief aan de achtendertig clubs in het betaalde voetbal geschreven dat ik geen andere keus had dan te stoppen. Ik heb ze bedankt voor de correcte wijze waarop ze me altijd hebben ontvangen. En nog een slotzin waarin ik aandacht vroeg voor de moeilijke positie waarin het betaalde voetbal verkeert. Ik wenste ze veel moed en wijsheid toe. En dat vooral gezien in het belang van het voetbal in zijn algemeenheid.'

Nooit meer fluiten?

'Ik heb een brief ontvangen van de commissie waarin ze mijn besluit voor kennisgeving aannemen. Ik zie geen mogelijkheden meer om terug te keren. Zien jullie dan een opening?' ■